

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
1. ROČNÍK GYMNÁZIA

Boh ako vzor dokonalého človeka

WWW.INKY.SK

NA DNEŠNEJ HODINE...

... začíname nový celok,
ktorého témou je:

BYŤ ČLOVEKOM.

Ak by ste mali **ohodnotiť** tohto koňa – **je ako kôň**:

... **pekný**?

... vyzerá **dobre**?

... nič mu **nechýba**?

... alebo má nejakú **vadu**?

... nakoľko vyzerá
byť ako kôň
dokonalým koňom?

... aký je Váš
záverečný **verdikt**?

otázka

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

A teraz sa veľmi dobre zamyslite a skúste opísať:

**AKÝM SPÔSOBOM A NA ZÁKLADE ČOHO
STE PRIŠLI NA TO, ŽE TEN KÔŇ MÁ, ČI
NEMÁ VŠETKO, ČO BY MAL MAŤ, ŽE
VYZERÁ AKO DOBRÝ A PEKNÝ KÔŇ,
ALEBO TAK NEVYZERÁ? ŽE PRÁVE TOTO
A TOTO BY DOBRÝ KÔŇ MAŤ MAL A
TOTO ZASE NIE?**

otázka

ZAÚJÍMAVÝ ZÁKLAD...

Kedykoľvek niečo hodnotíme, vždy to porovnávame s ideálnym obrazom danej veci, ktorú máme vo svojej mysli ako vzor.

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

Existuje nejaký „model dokonalého človeka“?

S kým, s čím môžem porovnať konkrétneho človeka pred sebou, aby som zistil, nakoľko je to ako človek dokonalý človek, alebo nakoľko je nedokonalý?

otázka

PROTOTYP ČLOVEKA

„Nato Boh povedal: **„Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!“** A stvoril Boh **človeka na svoj obraz, na Boží obraz** ho stvoril, muža a ženu ich stvoril.“

(Gn 1,26-27 SSV)

DOKONALÝ ČLOVEK...

Človek je teda
dokonalým
človekom natoľko,
nakoľko sa
zhoduje so svojim
prototypom a
vzorom – a tým je
Boh.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

HRIECH A IDENTITA

Kresťania prvých storočí potom videli príbeh človeka takto...:

Na začiatku je tu **dokonalý človek**, ktorý je plne sebou samým, pretože:

- je **na obraz Boha**
- a žije **v spoločenstve s Bohom**, pre ktoré je predurčený tak bytostne, že bez neho je neúplný ešte viac, než auto bez benzínu...

HRIECH A IDENTITA

HRIECHOM človek sám seba pripravil o jedno i o druhé:

- už nie je **na obraz Boha**
- a už nežije **v spoločenstve s Bohom**, pre ktoré je predurčený
- takže začína aj sám pripomínať niečo ako poničené auto bez benzínu (čiže bezcenný a neužitočný vrak)...

HRIECH A IDENTITA

Kresťania prvých storočí
hovorili, že hriech sa na človeka
prilepil ako nejaká

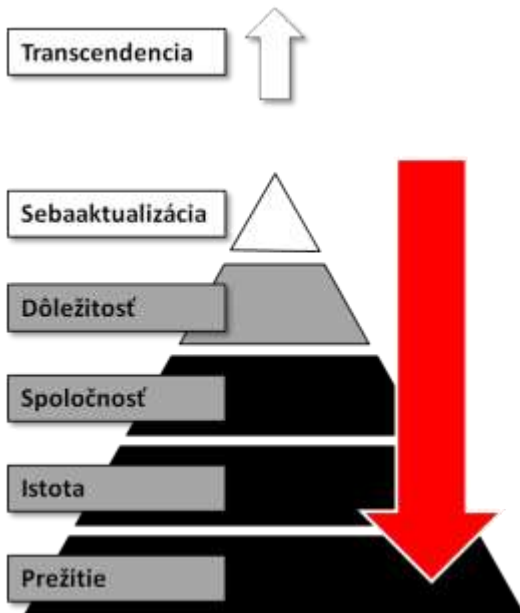
MASKA

a úplne ho zakryl, prekryl jeho
pravú identitu a nahradil ju
novou, znetvorenou a
ohavnou...

Ako vo filme
Votrelec...

HRIECH A IDENTITA

Táto MASKA je logickým výsledkom
FRUSTRAČNÉHO REGRESU hriechu:

- Bez Boha sa orientujeme na **náhradné ciele**,
- ktorých vybojovanie si **vyžaduje úplne iné postoje**, návyky, „morálku“, než zbožštenie (sebecko namiesto lásky; konkurenciu a boj namiesto odpustenia a komunity a pod.)
- a tie **odteraz tvoria naše nové „JA“**

Ako vo filme
Votrec...

HRIECH A IDENTITA

Časom človek na svoje pravé JA
a svoju pravú IDENTITU úplne

ZABUDOL

a úplne sa s touto svojou
MASKOU stotožnil – asi
podobne, ako sa človek môže
stotožniť s väzením a reťazami
a začať sa vnímať ako „väzeň“,
či stotožniť so svojou chorobou
a vnímať seba ako „pacienta“.

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

Dnes je **populárne chcieť „byť sebou“, „byť autentickým“,...**

Je táto predstava zlučiteľná s kresťanstvom?

Môže – či dokonca má – kresťan byť sebou samým?

Alebo, **naopak, nemôže** a musí sa nejakým spôsobom prispôbiť niečomu inému?

otázka

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

V SKUTOČNOSTI:

Tomto **SOM**...

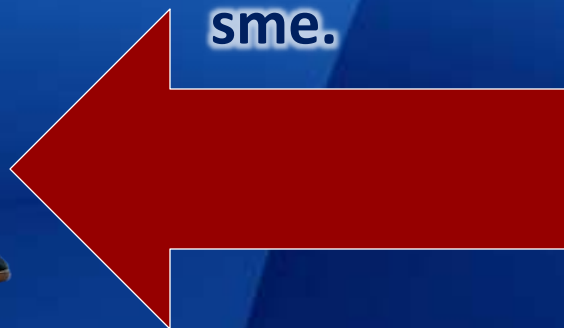
... ale takýmto som si **NAVYKOL**
žiť a takto sa reálne **JAVÍM**.

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

V SKUTOČNOSTI:

Kresťanstvo je potom o
zničení nášho
falošného „JA“, našich
ilúzií o sebe
a návrat k tomu, čím
skutočne sami v sebe
sme.

Tomto **SOM**...

... ale takýmto som si **NAVYKOL**
žiť a takto sa reálne **JAVÍM**.

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

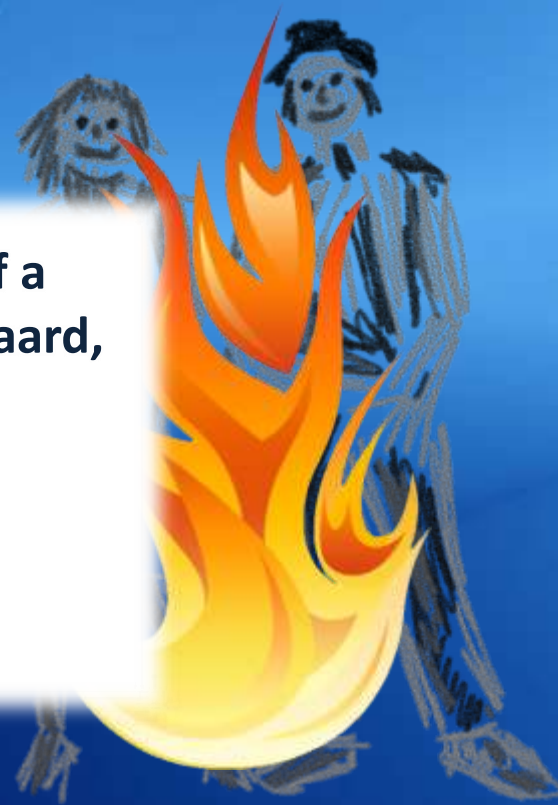
V SKUTOČNOSTI:

Kresťanstvo je potom o
zničení nášho
falošného „JA“ našich

Na toto naráža filozof a
teológ Søren Kierkegaard,
keď hovorí:

*„Teraz sa s Božou
pomocou stanem
samým sebou.“*

Tomto **SOM**...

... ale takýmto som si **NAVYKOL**
žiť a takto sa reálne **JAVÍM**.

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

EXISTUJE aj nejaké iné
chápanie toho, čo znamená
„byť sebou samým“, „byť
autentickým“ a pod.?

Napríklad aj v oblasti
„náboženstva“ a „duchovna“?
Ak hej – kde?

otázka

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

V PRAXI...:

... sa omnoho častejšie stretáme s tým, že **toto „vonkajšie JA“** – túto masku, nalepenú na nás zvonka, na ktorú sme si navykli – **považujeme za svoje skutočné a opravdivé „JA“**.

Byť sebou, byť autentickým preto chápeme v zmysle **nestarať sa o to, akí sme** – proste **byť tým, čím sme si navykli byť** a žiť a nechať tomu úplne voľný priebeh a ničím to nijako **neovplyvňovať**.

... takto som si **NAVYKOL** žiť a takto sa reálne **JAVÍM**, za takéhoto sa **POVAŽUJEM** – a preto takýmto **SOM**!

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

NEW AGE...

„Kresťanstvo nie je najpopulárnejším náboženstvom v Amerike. Nie je ním ani ateizmus, ani materializmus, ani scientizmus či sekularizmus, alebo naturalizmus. Je ním „duchovnosť“. Hnutie New Age je najzreteľnejším špecifickým príkladom „duchovnosti“, no bezpochyby nie je jediným. Jeho staré názvy boli gnosticizmus, manicheizmus a marcionizmus. Je príťažlivé, pretože popiera diabla (hovoriac, že duch je iba dobrý, nie zlý) a popiera hriech (hovoriac, že človek je iba dobrý, nie zlý).“

(Peter Kreeft, filozof - krátené)

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

NEW AGE...

Inými slovami:

- Táto **MASKA** – to **SOM JA!**
- Táto MASKA nie je maska! Nie je zlá! Je **dobrá a krásna!** Nie je potrebné s ňou nič robiť!
- **Jediným zlom** je neprijímať seba samého – čiže **nepovažovať túto MASKU za seba samého**, cítiť sa v niečom vinný, či dokonca sa snažiť v niečom meniť!
- Naopak, **jediná potrebná zmena je POZITÍVNE MYSLENIE**, prijatie seba takého, aký som (= MASKA), zamilovať si to (= MASKU),
- **a stať sa úplne SPONTÁNNYM** (v zmysle poddania sa svojej MASKE a úplnému zabudnutiu na svoju pravú podstatu)

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

N „MacLainová hovorí: „Viem, že existujem, teda SOM. Viem, že existuje božský zdroj, a preto JE. Pretože som súčasťou tejto sily, potom SOM toto SOM“. ... Ľudia podľa New Age sa rodia s božou iskrou; to ich spája do jednoty Celku. Odvodzuje sa z toho, že **človek je principiálne božský. Človek je stvoriteľom a tvorí svoju vlastnú realitu. ... Hriech neexistuje. Je len nedokonalá znalosť. Čo je potrebné, je osvietenie a to sa dosahuje pomocou osobitných psycho-fyzikálnych techník. Centrálnym bodom je sústredenie na seba (chod', kam ťa tvoja intuícia a inteligencia vedie. Dôveruj si).** ... Na jednom zo seminárov Shirley MacLainovej, ktorý bol zameraný na hľadanie nášho „vyššieho ja“ (Boha v nás), jej istý účastník položil otázku: „Keby ste zomreli a stáli pred Bohom a on by sa vás opýtal, prečo by vás mal nechať ísť do neba, čo by ste odpovedali?“ Povedala, že v žiadneho takého boha neverí. **Nepovažuje sa za zodpovednú žiadnej vyššej moci. Ona sama je „bohom svojho vlastného sveta“.**

(Jozef Tiňo, upravené)

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

NEW AGE...

... alebo krátko a stručne:

KREŠŤANSTVO

- Existuje BOH, ktorý ma miluje.
- Ponúka mi ZBOŽŠTENIE v sebe.
- HRIECH zakryl moje pravé JA a nahradil ho znetvoreným „vonkajším človekom“
- Musím sa VRÁTIŤ k Bohu, ZANECHAŤ „vonkajšieho človeka“ a znova sa stať tým, kým ma Boh stvoril.

NEW AGE a spol.

- BOH neexistuje.
- TY už si svojim BOHOM.
- HRIECH neexistuje.
- Tvoje „VONKAJŠIE JA“ si TY – tak ním spontánne, bez hanby a rozpakov buď!

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

Z TOHTO POHĽADU...

... kresťanstvo naozaj vyžaduje zanechanie nášho „vonkajšieho JA“ – našej MASKY – aby sme mohli pod ňou objaviť naše „pravé JA“, stvorené Bohom v dokonalej kráse a práve touto MASKOU (= hriechom) zakryté a znetvorené.

Ak sa v tejto chvíli stotožňujeme s MASKOU a považujeme ju za SEBA – tak potom áno, potom byť kresťanom znamená, že týmto už viac byť nechceme a ani nemôžeme!

ZÁVISÍ OD DEFINÍCIE... ☺

Z TOHTO POHĽADU

„Preto neochabujeme; a hoci **naš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje.**“

(2Kor 4,16 SSV)

„...nech vám dá podľa bohatstva svojej slávy, aby skrze jeho Ducha **mocne zosilnel váš vnútorný človek**, aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste zakorenení a upevnení v láske mohli so všetkými svätými **pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka**, a poznať aj Kristovu lásku, presahujúcu každé poznanie, **aby vás naplnila Božia plnosť celá.**“

(Ef 3,16-19 SSV)

nemôžeme!

šho
ohli
nom v

me
a
n

a ani

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

Človek je stvorený na obraz Boha a určený na to, aby bol bohom v Bohu.

Boh je tak prototypom a vzorom človeka, jeho „pravého JA“, ktoré Písmo nazýva aj „vnútorným človekom“.

Hriech je maska, ktorá toto „pravé Ja“ zakrýva a nahrádza falošnou, pokrútenou a znetvorenou karikatúrou človeka, ktorú Písmo nazýva aj „vonkajší človek“.

Kresťanstvo je o odstránení tejto masky a o tom, aby sa človek konečne stal v Bohu a s Bohom tým, čím je, sebou samým – čiže obnovil v sebe onoho „vnútorného človeka“!

zhrnutie

SLOVAMI BUDHIZMU... ☺

„Príbeh o mladom mužovi, ktorý ušiel z domu, pochádza z Lotosovej sútry ... otec veľmi smúti za svojím jediným synom a bezúspešne ho hľadá. Nakoniec sa usadí v istom meste a keďže je veľmi bohatý, postaví si pekný dom na veľkom pozemku. I nastane čas, keď syna začne zasa priťahovať jeho rodný kraj a jedného dňa nevedomky zabúdi do otcovho mesta. Priblíži sa k palácu, aby sa spýtal na prácu. Mladý muž je veľmi otrhaný a keď vidí nádheru paláca a na verande zazrie vznešeného majiteľa, pomyslí si, že toto nie je miesto preňho a kráča ďalej. Otec, ktorý nikdy nezabudol na tvár svojho syna, ho v dave pred palácom spozná. Premôže ho radosť a pošle dvoch hlavných strážcov, aby syna privítali doma. Syn však netuší, o čo strážcom ide a zo strachu, že ho zabijú, či zotročia, sa s nimi pobije a unikne medzi chatrče. Keď sa o tom otec dozvie, rozhodne sa za ním poslať dvoch sluhov, odetých v otrhaných šatách. Tí majú syna vyhľadať a ponúknuť mu na panstve hrubú prácu. Takto sa podarí mladého muža vlákať do paláca, kde začne pracovať - odstraňuje veľkú kopu odpadkov. Večer sa vždy vracia do chatrče. Po čase si mladý muž na nové prostredie zvykne a prijme, keď mu ponúknu chudobné obydlie bližšie k panstvu. Jedného dňa sa otec oblečie do pracovných šiat, aby sa k synovi mohol priblížiť a porozprávať sa s ním. Syna v práci povzbudzuje a časom mu zveruje čoraz zodpovednejšie a čistejšie úlohy. Dovolí mu tiež navštíviť palác, kedy sa mu zachce. Hoci je syn rád, že s ním tak dobre zaobchádzajú, podrží si presvedčenie, že je len sluhom mocného šľachtica, ktorý bol k nemu láskavý a zamestnal ho a cíti sa veľmi nízky a nehodný jeho šľachetnosti. Pracuje však verne a usilovne a otec mu pridáva stále viac zodpovednosti, až sa napokon stane správcom celého panstva. Po mnohých rokoch sa synov pocit podradenosti trochu zmierni a s otcom sa veľmi spriatelí. Keď otec pocíti blížiacu sa smrť, zvolá všetkých miestnych hodnostárov, ich sluhov a strážcov. Pred nimi oznámi, že ten chudobný muž, ktorého prijal a poveril spravovaním svojho panstva, je v skutočnosti jeho vlastný syn, ktorému teraz patrí celý jeho majetok. Mladý muž až vtedy s radosťou spoznáva svojho otca a svoje dedičstvo.“

(David Scott, Tony Dobleday, ZEN)

SLOVAMI BUDHIZMU... ☺

**Nejako takto to Boh podľa toho, čo vieme,
aj skutočne urobil:**

„Príbeh o mladom mužovi, ktorý ušiel z domu, ...

I nastane čas, keď syna začne zasa priťahovať jeho rodný kraj a jedného dňa nevedomky zabľúdi do otcovho mesta. Priblíži sa k palácu, aby sa spýtal na prácu. Mladý muž je veľmi otrhaný a keď vidí nádheru paláca a na verande zazrie vznešeného majiteľa, pomyslí si, že toto nie je miesto preňho a kráča ďalej. Otec, ktorý nikdy nezabudol na tvár svojho syna, ho v dave pred palácom spozná. Premôže ho radosť a pošle dvoch hlavných strážcov, aby syna privítali doma. Syn však netuší, o čo strážcom ide a zo strachu, že ho zabijú, či zotročia, sa s nimi pobije a unikne medzi chatrče.

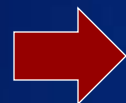
Keď sa o tom otec dozvie, rozhodne sa za ním poslať dvoch sluhov, odetých v otrhaných šatách. Tí majú syna vyhľadať a ponúknuť mu na panstve hrubú prácu. Takto sa podarí mladého muža vlákať do paláca, kde začne pracovať - odstraňuje veľkú kopu odpadkov. Večer sa vždy vracia do chatrče. Po čase si mladý muž na nové prostredie zvykne a prijme, keď mu ponúknu chudobné obydlie bližšie k panstvu. ...“

HRIECH a pád človeka.

Etapa **pred Mojžišom**.

Starý Zákon: služba Bohu, prikázania, **sluhovia-proroci**.

SLOVAMI BUDHIZMU... ☺

**Nejako takto to Boh podľa toho, čo vieme,
aj skutočne urobil:**

„ ... Jedného dňa sa otec oblečie do pracovných šiat, aby sa k synovi mohol priblížiť a porozprávať sa s ním. Syna v práci povzbudzuje a časom mu zveruje čoraz zodpovednejšie a čistejšie úlohy.

Dovolí mu tiež navštíviť palác, kedy sa mu zachce. Hoci je syn rád, že s ním tak dobre zaobchádzajú, podrží si presvedčenie, že je len sluhom mocného šľachtica, ktorý bol k nemu láskavý a zamestnal ho a cíti sa veľmi nízky a nehodný jeho šľachetnosti.

Pracuje však verne a usilovne a otec mu pridáva stále viac zodpovednosti, až sa napokon stane správcom celého panstva. Po mnohých rokoch sa synov pocit podradenosti trochu zmierni a s otcom sa veľmi spriatelí. Keď otec pocíti blížiacu sa smrť, zvolá všetkých miestnych hodnostárov, ich sluhov a strážcov. Pred nimi oznámi, že ten chudobný muž, ktorého prijal a poveril spravovaním svojho panstva, je v skutočnosti jeho vlastný syn, ktorému teraz patrí celý jeho majetok. Mladý muž až vtedy s radosťou spoznáva svojho otca a svoje dedičstvo.““

VTELENIE Božieho Syna
Ježiša Krista.

**Dar Ducha Svätého a
Cirkev** – Božie
Kráľovstvo medzi nami.

Nasledovanie Krista a
zblížovanie sa s
Kráľovstvom ako **cesta
späť domov** k Bohu – a
k svojej pravej identite.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

Kresťanská skúsenosť „vnútorného človeka“, ktorý je zakrytý hriechom – maskou „vonkajšieho človeka“, **je reflektovaná aj mimo kresťanstva.**

Fakt, že človek nie je tým, čím by mal byť a **je odcudzený sám sebe**, je hlbokou skúsenosťou ľudstva ako celku.

Znova tu narážame na opravdivý objektívny fakt, charakteristický pre celé kresťanstvo, ktoré sa práve touto zakotvenosťou v objektívnej realite líši od rôznych vier, či mytológií...

zhrnutie

Kvalitné vypracovanie = 1 dnešný kredit

Skúste teraz na základe toho, čo už vieme, **napísať stručnú charakteristiku, ako by vyzeral človek, ktorý by bol naozaj dokonalým obrazom Boha.**

Ak by ste Vy sami boli takými – **ako by sa Vám takáto vízia pozdávala?**

úloha

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
1. ROČNÍK GYMNÁZIA

KONIEC

WWW.INKY.SK